

Financiering

Kostenraming projecten staand beleid

project	Begrote kosten	looptijd	Reeds gelabeld	Principe reservering (Rijk + IPO)	Nog niet gelabeld	opmerkingen
Natte As	250 ha x 45.000 (verwerving + inrichting) = 11,25 mio	2018		11,25 mio		Moet nog bekrachtigd worden door bestuursakkoord Rijk-IPO
Landinrichting Vechtstreek (incl. natuurontwikkeling en Randstadgroen)	Totaal: 45 mio	2013	Module 1 (2002-2005): 4 mio	23 mio (Rijk) v. Randstadgroen en natuurontwikkeling is geld gereserveerd	22 mio	Per module besluit Rijk en Prov. N-H nodig
Restauratieplan Vecht	Totaal: 8,3 mio (4,8 Rijk, 3,5 Regio) Waterbodemsanering: 50 mio	2006 ?	8,3 mio		50 mio	Financiering/besluit door Rijk
ROM IJmeer, zuid	16 mio	2008	16 mio			
Natuurontwikkelings fonds IJburg (NOF)	13,6 mio	?	6,8 mio		6,8 mio	Regio moet op ad hoc basis 50% bijdragen
Nw Holl Waterlinie	50 ha x 45.000 = 2,25 mio	2018		2,25 mio		Moet nog bekrachtigd worden door bestuursakkoord Rijk-IPO
Herstelplan Naardermeer	30 mio	2006	30 mio			
Ecologische verbindingen						Ecologische verbindingen moeten nog apart (regulier) gefinancierd worden
GIOS (nieuw voorgenomen beleid)						
- Diemerscheg en IJburg	27,2 mio	2007			27,2 mio	
- ARK zone	9,1 mio	2014			9,1 mio	

Wanneer geld niet gelabeld is kan er sprake zijn van een principe-reservering. Dit betreft veelal een reservering voor een groter geheel (landelijk), waarbij een regionale toedeling nog moet plaatsvinden.

Wanneer er geen principe-reservering is, is het bedrag opgenomen als "niet gelabeld".

Kostenraming visie Ruimtelijke Kwaliteit 2030

Een globale raming wijst uit dat voor realisering van het toekomstbeeld voor het Uitweggebied tot 2030 een bedrag van rond € 700 miljoen nodig is, uitgaande van verwerving van gronden voor natuurontwikkeling, waterberging, recreatie en landgoederen. De belangrijkste kostenposten zijn de grondverwerving, de transformatie van de landbouw en de inrichting en het toegankelijk maken van het gebied. Voor een deel is deze raming opgebouwd uit onderdelen van bestaand beleid waar reeds een reservering voor is, voor het overige uit een raming van nieuwe projecten, zie hieronder bij 1.9.

De subsidieregelingen voor het landelijk gebied van de Europese Unie en het rijk worden benut. Daar liggen kansen. Bij de Europese Unie liggen er voorstellen voor landbouwsubsidie te gaan koppelen aan de bijdragen van agrariërs aan landschap en natuur. Verder leveren waterbeheer een financiële bijdrage bij de realisatie van wateropgave voor het gebied. Het is denkbaar – gezien het belang van het groen voor de stad - dat van de stedelijke woongebieden in de omgeving een bijdrage wordt gevraagd. Het is niet ongebruikelijk dat gemeenten recreatieschappen financieel ondersteunen voor het beheer en onderhoud van het recreatiegroen.

In Uitwegverband is daarnaast geïnterviewd welke mogelijkheden er zijn om in het gebied zelf geld te genereren. Bij rood-voor-groen projecten leveren stedelijke ontwikkelingen van bijvoorbeeld de Bloemendalerpolder, Almere-Pampus of landgoederen, een financiële bijdrage aan groenontwikkeling. Het gaat hier niet om een strookje groen langs de woonwijk, maar om een bijdrage aan een veel groter groenfonds. Een bijkomend voordeel van de integrale ontwikkeling van rood en groen is dat er een positieve uitstraling komt voor het vestigingsklimaat van de regio en voor de projectontwikkelaar. In een expertmeeting heeft De Uitweg dit gedachtegoed

voorgelegd aan groenbeheerders, projectontwikkelaars, vertegenwoordiger van de boeren, landschapsarchitecten en ambtenaren. Conclusie is dat het Uitweggebied en dan met name het deel tussen Amsterdam-Zuidoost en de Vecht, de potentie in zich draagt om middels nieuwe landgoederen, opbrengsten te maken die ingezet kunnen worden voor groene projecten.

Bij de ontwikkeling van het gebied zou ook gezocht moeten worden naar een indeling in deelgebieden die uit oogpunt van financiering kansrijk zijn. Bijvoorbeeld commerciële recreatie gecombineerd met natte natuurontwikkeling. Per deelgebied zouden NV's gevormd kunnen worden, met daarin de belanghebbende gemeenten, particulieren, projectontwikkelaars, gebruikers, waterschappen en terreinbeheerders.

Een harde financiële onderbouwing van de visie voor de ruimtelijke kwaliteit van het Uitweggebied is er nog niet. Er zijn wel ideeën: een belangrijke deel van de financiering moet worden gevonden in nieuwe ontwikkelingen die voortvloeien uit de realisering van het toekomstbeeld, het toekomstbeeld genereert een deel van zijn eigen inkomsten. Het hoort tot een van de vervolgprojecten van de Uitweg om de financieringsmogelijkheden en –instrumenten uit te werken.

1.9 Programma's en portfolio

Vanuit de toekomstvisie en de daarbij gedefinieerde Ruimtelijke Kwaliteit 2030 zijn per deelgebied ideeën geformuleerd voor programma's en projecten. Dit helpt een meer concrete invulling van het toekomstbeeld te geven en geeft een beeld van het type investeringen dat nodig is om de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren. De programma's en projecten zijn ook een proeve van een werkplan.

1. Programma Natuurboulevard IJmeerkust (Noord)

Dit programma richt zich op de ontwikkeling van een aaneengeschakelde groene natuur- en recreatiezone langs de gehele IJmeerkust van Amsterdam tot Almere. Het programma sluit aan bij het Natuurontwikkelingsfonds IJmeer en vult de nog ontbrekende schakels en kwaliteiten in, met name in het gebied tussen Muiden en Muiderberg. Verder maakt dit programma de ontsluiting van de natuurboulevard door een verbinding met de zuidelijk van de A1 gelegen gebieden mogelijk voor zowel recreanten als dieren. Dit sluit aan op het streven van het ministerie van LNV om in de Vechtstreek een proef te nemen met een zogeheten grijsgroen kruispunt, een robuuste ecologische verbindingszone die kruist met grote infrastructuur. Uitgangspunt is dat de ontwikkeling van de natuurboulevard is gekoppeld aan de stedelijke ontwikkeling rond het KNSF-terrein en bij Almere-Pampus.

1.1 Project Noord 1

Doel: ontwikkeling groene oeverrecreatiezone langs de kust van het IJmeer tussen Amsterdam en Almere door:

- realiseren ontbrekende natuurrecreatieve projecten langs de IJmeerkust aanvullend op bestaande IJmeerprojecten tussen Amsterdam, Naarden en Almere
- realiseren ontbrekende verbindingen en opwaarderen bestaande routes tussen Amsterdam, Naarden en Almere
- herstellen van het karakter van de Zuiderzeedijk en de aanleg van recreatieve routes

Investerings- en initiatieven:

- N 1-1 Onderzoek- en ontwerp-opgave voor IJmeerkust Amsterdam-Almere ten behoeve van de ontwikkeling van een natuurboulevard en recreatief gebruik. Geschatte kosten € 200.000.
- N 1-2 Natuurboulevard-vooroeverontwikkeling bij Muiden, Muiderberg en Almere. Geschatte kosten € 75 miljoen.
- N 1-3 Binnendijkse natuurontwikkeling in combinatie met waterberging Noordpolder in aanvulling op bestaande landinrichting. Geschatte kosten € 16 miljoen.

- N 1-4 Fiets- en wandelverbindingen langs de IJmeerkust opwaarderen, met name tussen Muiden-Muiderberg en Almere. Geschatte kosten € 14 miljoen.

1.2 Project Noord 2

Doel: opheffen barrièrewerking infrastructuur voor noord-zuid relatie tussen IJmeer en Vechtplassen, voor recreatie en diermigratie door:

- realiseren recreatieve-ecologische groenverbindingen noord-zuid tussen het IJmeer en de Vecht
- realiseren ecologische verbinding noord-zuid tussen Naardermeer en IJmeerkust
- realiseren recreatieve verbinding tussen Amsterdam-Zuidoost en IJmeerkust-Diemerscheg

Investerings- en initiatieven:

- N 2-1 Aquaduct Muiden met een brede zone voor recreatie en met een natte robuuste natuurverbindingen noord-zuid (investering voor aquaduct meegenomen bij infrastructuur daarnaast is € 4,5 miljoen geraamd voor ecologische zone).
- N 2-2 Opwaarderen van het gebied Naardertrekvaart ten behoeve van de toervaart en de aanleg van een wandel-fietsverbinding in combinatie met de ontwikkeling van een twee kilometer lange moeraszone lang de A1 en het Naardermeer-Zuidpolder-Muiden. Geschatte kosten € 19 miljoen.
- N 2-3 Aanleg van een brede passage als tunnel of als eco-recreaduct bij de A1, ten behoeve van de verbinding Naardermeergebied-Naarderbos-Gooimeer. Geschatte kosten € 36 miljoen.
- N 2-4 Creëren van een 'binnendoor-verbinding' voor de toervaart van de Vecht naar het Gooimeer, door een sluis Naarderbos-Naardertrekvaart/Naardertrekvaart-Vesting-Naarden-Gooimeer. Geschatte kosten € 15 miljoen.

2. Programma Oost

Dit programma richt zich op het smeden van een duurzame en robuuste eenheid van het Naardermeergebied in ruimere zin tussen de Vecht en het Gooi. Het sluit aan op het Herstelplan Naardermeer. Het programma omvat het geleidelijk en eenduidig omvormen van het water- en peilbeheer ten behoeve van natuur voor het gehele gebied ten oosten van de Vecht. Het stopzetten van de bodemdaling en veenoxidatie wordt gezien als een belangrijke stap naar een duurzaam waterbeheer. Dit programma wil door actieve vernatting de maaiveldaling in de veenweidegebieden stoppen en een sterke impuls geven aan natuurontwikkeling en laagveenherstel voor het gehele gebied oostelijk van de Vecht.

Dit programma versterkt de duurzame ecologische eenheid van het Naardermeergebied door ecohydrologische verbindingen te maken met noordelijk en zuidelijk gelegen natte natuur. De ecologische verbinding (Gooilandse weg/Loodijk) tussen Naardermeer en Ankeveense Plassen heeft in het kader van De Uitweg een extra impuls gekregen. De provincie Noord-Holland heeft toegezegd voor 2005 de uitvoering te starten.

2.1 Project Oost 1

Doel: integrale verbetering waterkwaliteit, hydrologisch systeem en vorming van een grote eenheid natuur door:

- 'actieve' vernatting veenpolders en verhoging peilen in Vechtpolders
- vergroten van de vastgehouden kwel en van het gebiedseigen water in het gehele gebied oostelijk van de Vecht
- functieverandering van de gebieden ten oosten van de Vecht naar hoofdfunctie natuur en recreatie

Investerings- en initiatieven:

- O 1-1 Aanpassen van de peilbesluiten naar een flexibel peil, waterberging en geleidelijke vernatting van de veenpolders.
Geschatte kosten € 12 miljoen.
- O 1-2 Uitbreiden (in fasen na 2008) van het reservaat (de grote eenheid natuur) Naardermeer-Vechtplassen tot oostoever Vecht (750 ha.).
Geschatte kosten € 100 miljoen.

- O 1-3 Steun aan de agrarische ondernemingen voor transformatie naar een eventuele rol in natuurbeheer in nieuwe reservaatdelen.
Geschatte kosten € 81 miljoen.

3. Programma Parklandschap West

Dit programma richt zich op de transformatie van het westelijk gebied naar een parklandschap tussen Amsterdam en de Vecht. In het gebied komt ruimte voor landelijk wonen. Dit programma beoogt een veel robuustere uitvoering van de door de provincie Noord-Holland gewenste 'Natuurboog Amstelland-IJmeer'.

Met dit programma komen er fiets- en wandelbrugverbindingen over Amsterdam-Rijnkanaal als cruciale schakels tussen Amsterdam en het westelijk deel en de verbinding naar het noorden en oosten.

Dit programma leidt tot opwaardering van de landschappelijke kwaliteit van de Amsterdam-Rijnkanaalzone door landelijk wonen, buitenhuizen en landgoederen mogelijk te maken en gebruikt gelden die daarmee vrijkomen voor groenontwikkeling.

3.1 Project West 1

Doel: verbeteren toegankelijkheid en bereikbaarheid van gebied voor de fiets- en wandelrecreant vanuit de stad door:

- realiseren op strategische plaatsen van fiets- en wandelverbindingen over het Amsterdam-Rijnkanaal.

Investerings- en initiatieven:

W 1-1 Fiets-wandelbrug Nigtevecht over het Amsterdam-Rijnkanaal.

Geschatte kosten € 11 miljoen.

W 1-2 Fiets-wandelbrug Overdiemerpolder over Amsterdam-Rijnkanaal.

Geschatte kosten € 10 miljoen.

3.2 Project West 2

Doel: landschappelijk opwaarderen Gein en Amsterdam-Rijnkanaal tot woon-recreatiezone door het faciliteren en initiëren van rood-voor-groen- en PPS- initiatieven door:

- realiseren van de ontwikkeling van nieuwe landgoederen langs Gein en Amsterdam-Rijnkanaal.

Investerings en initiatieven:

W 2-1 Rood-voor-groen-ontwikkelingen mogelijk maken via streekplan en bestemmingsplannen in Aetsveldschepolder, Bloemendalerpolder, en de Gein- en Amsterdam-Rijnkanaalzone.

W 2-2 Bouw van woningen in de Bloemendalerpolder.
Geschatte kosten € 194 miljoen.

W 2-3 Bouw van landgoederen van 5 ha in de Amsterdam-Rijnkanaalzone en ontwikkeling van landelijk wonen in de Geinzone. Hier staan opbrengsten tegenover.

3.3 Project West 3

Doel: Vorming van een recreatief parklandschap door:

- reserveringen, verwerving, transformatie en ontwikkeling van gebieden
- vorming van een groot recreatieschap voor het gebied westelijk van de Vecht

Investerings en initiatieven:

W 3-1 Oprichting van een nieuwe beheers- en ontwikkelingsorganisatie Parkzone Rijnkanaal.

W 3-2 Het westelijk deel beslaat 1700 ha.. De ramin gaat uit van verwerving van de helft van de gronden t.b.v. landgoederen en randstadgroen.

Verwerving van gronden, kosten € 195 miljoen.

W 3-3 Inrichting en ontwikkeling, kosten €121 miljoen.

1.10 Samenvatting Ruimtelijke Kwaliteit

Het Uitweggebied herbergt een grote rijkdom aan natuurlijke en cultuurhistorische schoonheid. De Uitwegpartijen zijn trots op dit gebied en willen de kwaliteiten behouden en versterken. Ondanks de grote rijkdom en potenties van het gebied gaat het niet goed met natuur en landschap. In het verleden zijn al kwaliteiten aangetast en er zijn ontwikkelingen die het gebied nog verder onder druk zetten. Ook worden er nieuwe eisen gesteld aan het gebruik van het gebied. De keuzes die daarin worden gemaakt zijn bepalend voor hoe het gebied er over 20 of 30 jaar uitziet. De Uitwegpartijen kiezen voor een ontwikkelingsgerichte benadering waarbij de maatschappelijke behoefte aan het gebruik van het landelijk gebied centraal staat. In deze benadering is het platteland er niet alleen voor de

agrariër, maar voor de samenleving als geheel met al zijn diverse wensen. Vertaald naar het Uitweggebied is dat de behoefte aan ontspanning, rust, recreatie en natuurbeleving. De agrarische ondernemers spelen daarop in, passen hun bedrijfsvoering daarop aan en benutten hun ondernemerschap om in die nieuwe behoefte te voorzien.

Het toekomstbeeld voor het Uitweggebied is: *een gebied voor recreatie, rustbeleving, natuur, landbouw en cultuurhistorie tussen de stedelijke agglomeraties van Amsterdam, Almere en het Gooi, dat met zijn ruimtelijke kwaliteit bijdraagt aan een leefbaar en duurzaam woon- en economisch vestigingsklimaat.*

De gebiedsvisie voor het Uitweggebied 2030 moet niet worden gezien als het zoveelste plan dat alle bestaande plannen overbodig maakt. Het is eerder een poging om wat in het beleid al in algemene termen aan wenselijke ontwikkelingen is geformuleerd op zijn consequenties te doordenken en van heldere keuzes te voorzien. De toekomstvisie Ruimtelijke Kwaliteit 2030 vormt de basis voor het handelen van de in het gebied betrokken overheden en maatschappelijke organisaties. De Visie is sturend voor de ontwikkeling van het gebied, zorgt voor een integrale aanpak en stroomlijnt diverse financieringsbronnen. Het gebiedsprogramma zoals geformuleerd in de toekomstvisie 2030 zal verder moeten worden uitgewerkt.

Een globale kostenraming wijst uit dat realisering van het toekomstbeeld een investering van ruim € 700 miljoen vergt, uitgaande van verwerving van gronden voor natuurontwikkeling, waterberging, recreatie en landgoederen. Diverse mogelijkheden van financiering zijn verkend, onder andere de rood-voor-groen constructies. Voor de verschillende delen van het gebied zijn concrete ontwikkelingsprojecten voorgesteld, die een invulling geven van de wijze waarop in de kwaliteiten van landschap, natuur en recreatie kan worden geïnvesteerd.